

## N:o 67.

Ank. till Riksd. kansli den 5 maj 1905, kl. 4 e. m.

*Memorial, med föranledande af skiljaktiga beslut i fråga om lagutskottets utlåtande n:o 54, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse af vissa delar af värnpliktslagen.*

I utlåtande, n:o 54, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse af vissa delar af värnpliktslagen, hemställde utskottet, att Riksdagen, under förklarande, att det i propositionen innefattade lagförslag icke kunde i oförändradt skick bifallas, ville i anledning af propositionen för sin del antaga följande

## Lag

om ändrad lydelse af vissa delar af värnpliktslagen.

**Kungl. Maj:ts förslag:**

**Utskottets förslag:**

Häri genom förordnas, att §§ 6, 27, 34, 36 och 52 värnpliktslagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

### § 6.

Äfven före det år, värnplikten inträder, må yngling anmäla sig till inskrifning och därvid uppgifva det truppslag vid hären eller den tjänst vid flottan, hvori han önskar inskrifvas. För bifall härtill fordras, att han är vapenför och i öfrigt lämplig till den tjänstgöring, hvartill

Inskrifning  
före värn-  
pliktsåldern.

## Kungl. Maj:ts förslag:

## Utskottets förslag:

han anmäler sig; dock må jämväl sådan till krigstjänst duglig men icke vapenför yngling inskrifvas, hvilken med visshet kan förutses icke blifva vapenför till inträdet i värnpliktsåldern.

Sålunda inskrifven värnpliktig tillhör likväl första uppbådet, intill dess antalet af hans tjänstår i beväringen uppgår till åtta, räknade från och med det år, då han fyllde tjuguet år.

Hvad i denna lag stadgas om värnpliktige gäller i tillämpliga delar för de enligt denna § inskrifna, äfven innan de i värnpliktsåldern inträdt.

## § 27.

Värnpliktigs  
utbildnings-  
tid.

1. Värnpliktig är, sedan han blifvit inskrifven, skyldig att för sin utbildning tjänstgöra under fredstid i det antal dagar, som här nedan angifves, nämligen:

a) vid *fotfolket, positionsartilleriet, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna och trängen* i sammanlagdt tvåhundrafyrtio dagar, hvilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring (rekrytskola) om etthundrafemtio dagar under andra året samt

med en repetitions-(regements-)öfning om trettio dagar under hvart och ett af andra, tredje och fjärde åren;

b) vid *rytteriet, fältartilleriet samt fältingenjör- och fälttelegraftrupperna* i sammanlagdt trehundra sextiofem dagar, hvilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring (rekrytskola) om tvåhundraåttioen dagar, som tager sin början under första året, samt

med en repetitions-(regements-)öfning om fyrtyotvå dagar under hvart och ett af andra och tredje åren;

c) vid *flottan* i sammanlagdt trehundra dagar, hvilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

af de i § 25 mom. 1 a) nämnde värnpliktige äfvensom af andra å sjömanshus inskrifne värnpliktige till det antal Konungen bestämmer i en följd med början under andra året,

af till fästningstjänst inskrifne värnpliktige med en första tjänstgöring om tvåhundra femtioåtta dagar, som tager sin början under första eller andra året, och med en repetitionsöfning om fyrtyotvå dagar under fjärde året, samt

af flottans öfrige värnpliktige med en första tjänstgöring om två-

**Kungl Maj:ts förslag:****Utskottets förslag:**

hundra dagar under andra året samt med en repetitionsöfning om ett-hundra dagar under fjärde året.

Värnpliktig, uttagen till trängen i förvaltningstjänst eller egentlig sjukvårdstjänst, till stationstjänst vid flottan eller till särskild befattning vid hären eller flottan, så ock värnpliktig, som för utbildning vid Gottlands infanteriregemente uttagits från annat regementes inskrifningsområde, må, på sätt Konungen finner godt förordna, fullgöra honom åliggande tjänstgöring i en följd.

Värnpliktig, som aflagt medicine kandidatexamen och fullgjort omedelbart därefter följande föreskrifven propedeutisk tjänstgöring vid universitetsklinikerna, äfvensom värnpliktig, hvilken aflagt tandläkar-examen, må, på sätt Konungen förordnar, fullgöra två eller flera repetitionsöfningar i en följd.

Repetitionsöfning må icke, där ej Konungen finner nödigt att för särskilda fall annorlunda förordna, äga rum

vid de inom Gäfleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län förlagda fotfolksregementen under tiden från och med den 11 juli till och med den 31 augusti samt

vid öfriga fotfolksregementen, med undantag af de för sjöfästningarne afsedda, under tiden från och med den 11 juli till och med den 9 september.

2. Varder fartyg, därå värnpliktig tjänstgör, hindradt att återkomma till station af flottan och blifva afmönstradt, innan tiden för den tjänstgöring, till hvilken den värnpliktige inkallats, gått till ända, är denne likväl skyldig att tjänstgöra ombord, till dess afmönstringen ägt rum.

Ersättning för den öferskjutande tjänstgöringstiden erhåller den värnpliktige enligt särskilda bestämmelser.

3. Har värnpliktig under i mom. 1 föreskrifven tjänstgöring blifvit fälld till straff för rymning, eller har hans tjänstgöring afbrutits för verkställighet af straffarbete eller omedelbart ådömdt fängelsestraff, skall den tid, under hvilken han var rymd eller hans tjänstgöring sålunda var afbruten, ej tillgodoräknas honom såsom tjänstgöringstid, där ej Konungen för särskilda fall annorledes förordnar. I hvad mån den värnpliktige må tillgodoräkna sig fullgjord del af tjänstgöringen, samt i hvilken ordning han skall fullgöra återstående tjänstgöringsskyldighet, bestämmer Konungen.

## Kungl. Maj:ts förslag:

## Utskottets förslag:

## § 34.

Värnpliktig  
som tillhört  
härens eller  
flottans fast  
anställda  
personal  
m. m.

1. Den, som innehaft fast anställning vid hären eller flottan eller vid härens eller flottans reserv under sammanlagdt minst två år, skall efter afgången från sagda anställning, så länge han i följd af sin värnplikt kvarstår i beväringen, tillhöra dess första uppbåd. Sådan värnpliktig anses hafva fullgjort den i § 27 föreskrifna första tjänstgöring, men är skyldig att med vederbörlig åldersklass deltaga i repetitionöfning.

Detsamma gäller ock den, som innehaft fast anställning vid hären eller dess reserv under kortare tid än två år, såframt han undergått rekrytutbildning samt deltagit i två repetitionsöfningar.

2. Den, som under minst två år varit inskrifven såsom studerande vid universitet eller annan statens högskola eller aflagt examen vid navigationsskola, tillhör likaledes första uppbådet under hela sin tjänstetid i beväringen.

## § 36.

Landstormens  
inkallande.

1. För hemortens försvar må Konungen, efter statrådets hörande, till tjänstgöring inkalla landstormen eller de större eller mindre delar där-af, som finnas behöfliga.

## § 36.

1. Sedan jämlikt § 28 mom. 1 beslut fattats att för rikets försvar till tjänstgöring inkalla beväringens första uppbåd eller viss del där-af, må Konungen i den ordning, som för inkallande af beväringens andra uppbåd i mom. 2 af samma § är föreskrifven, för hemortens försvar till tjänstgöring inkalla landstormen eller de större eller mindre delar där-af, som finnas behöfliga.

Är faran synnerligen trängande och kunna ej de åtgärder, hvarom ofvan sägs, afvaktas, må Konungen, efter det statsrådet samt, såvida Riksdagen ej är samlad, de af Riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret blifvit hörda, till tjänstgöring i mån af behof inkalla viss orts landstorm.

**Kungl. Maj:ts förslag:**

Landstormens inkallande till tjänstgöring sker på sätt i § 29 mom. 2 är föreskrifvet.

2. Värnpliktig, som tillhör landstormen, är underkastad de i kriminallag för krigsmakten gifna bestämmelser såväl under all tjänstgöring och marsch eller annan färd, då han står under militärbefäl, som ock i fråga om åttlydnad af inkallelse i enlighet med § 29 mom. 2 till tjänstgöring, som i mom. 1 här ofvan omförmäles.

**Utskottets förslag:**

Landstormens inkallande till tjänstgöring sker på sätt i § 29 mom. 2 är föreskrifvet.

2. Värnpliktig, som tillhör landstormen, är underkastad de i kriminallag för krigsmakten gifna bestämmelser såväl under all tjänstgöring och marsch eller annan färd, då han står under militärbefäl, som ock i fråga om åttlydnad af inkallelse i enlighet med § 29 mom. 2 till tjänstgöring, som i mom. 1 här ofvan omförmäles.

När värnpliktig, som tillhör landstormen, är underkastad krigslag.

**Öfvergångsstadganden.**

## § 52.

1. Under år 1902 skall värnpliktig, som tillhör andra klassen och är inskrifven vid fotfolket, artilleriet, ingenjörtrupperna eller trängen, för sin utbildning tjänstgöra under tjugutva dagar.

Värnpliktigs utbildning under öfvergångstiden.

2. Beträffande värnpliktig, som inskrifves under något af åren 1902, 1903, 1904, 1905, 1906 eller 1907, skola, utom i det fall här nedan sägs, föreskrifterna uti § 27 mom. 1 angående värnpliktigs tjänstgöringsskyldighet under fredstid icke tillämpas. Sådan värnpliktig är i stället skyldig att för sin utbildning tjänstgöra under fredstid i sammanlagdt etthundrasjuttiofyra dagar, hvilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

a) vid *fotfolket, positionsartilleriet, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna och trängen*:

med en första tjänstgöring (rekrytskola) om etthundratolf dagar under första året samt

med en repetitions-(regements-)öfning om trettio dagar under hvart och ett af andra och tredje åren;

b) vid *rytteriet, fältartilleriet samt fältingenjör- och fälttelegraftrupperna*:

med en första tjänstgöring (rekrytskola) om etthundratrettiosju dagar under första året samt

**Kungl. Maj:ts förslag:****Utskottets förslag:**

med en repetitions-(regements-)öfning om trettiofem dagar under andra året;

c) vid *flottan*:

af de i § 25 mom. 1 a) nämnde värnpliktige äfvensom af andra å sjömanshus inskrifne värnpliktige, till det antal Konungen bestämmer, i en följd med början under första eller andra året,

af till fästningstjänst inskrifne värnpliktige med en första tjänstgöring om etthundrettiosju dagar, som tager sin början under första eller andra året, och med en repetitionsöfning om trettiofem dagar under tredje året, samt

af flottans öfrige värnpliktige med en första tjänstgöring om åttiosex dagar under första året samt med en repetitionsöfning om åttiosex dagar under andra året.

Yngling, som under åren 1906 och 1907 inskrifves på grund af § 6 i denna lag, men först år 1908 eller därefter uppnår värnpliktsåldern, är skyldig att, i den ordning Konungen bestämmer, tjänstgöra under så lång tid, som i § 27 föreskrifves.

Värnpliktig, uttagen till trängen i förvaltningstjänst eller egentlig sjukvårdstjänst, till stationstjänst vid flottan eller till särskild befattning vid hären eller flottan, så ock värnpliktig, som för utbildning vid Gottlands infanteriregemente uttagits från annat regementes inskrifningsområde, må, på sätt Konungen finner godt förordna, fullgöra honom åliggande tjänstgöring i en följd.

Värnpliktig, som aflagt medicine kandidatexamen och fullgjort omedelbart därefter följande föreskrifven propedeutisk tjänstgöring vid universitetsklinikerna, äfvensom värnpliktig, hvilken aflagt tandläkarexamen, må, på sätt Konungen förordnar, fullgöra två eller flera repetitionsöfningar i en följd.

3. Värnpliktig, som fullgjort honom åliggande första tjänstgöring senare än den åldersklass, som han tillhör, är skyldig fullgöra den tjänstgöringsskyldighet, som åligger värnpliktig i den klass, med hvilken han fullgör första tjänstgöringen.

Stadgandet i § 34 mom. 1, att värnpliktig, som afses i andra stycket af samma moment, anses hafva fullgjort den i § 27 föreskrifna första tjänstgöring, skall vinna tillämpning genast efter utfärdandet af denna lag.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag har Första Kam-maren bifallit propositionen oförändrad, under det Andra Kammaren afslagit såväl Kungl. Maj:ts som utskottets förslag angående ändrad lydelse af § 36 värnpliktslagen, hvarjämte denna kammare med anled-ning häraf beslutit, att ur ingressen till lagen siffran 36 skulle utgå.

Den skiljaktighet i kamrarnas beslut, som sålunda föreligger, synes utskottet emellertid icke vara af den beskaffenhet, att förevarande lag-förslag icke må beträffande öfriga delar anses antaget. Det i § 36 framställda ändringsförslag berör en från de öfriga paragraferna skild fråga och då beträffande de föreslagna förändringarne i dessa senare pa-ragrafer kamrarna stannat i samma beslut, torde den omständigheten, att det förstnämnda förfallit, icke innebära, att de vid öfriga paragrafer framställda ändringsförslag icke antagits.

I anledning häraf hemställer utskottet,

att Riksdagen måtte förklara, att Riksdagen, som icke kunnat bifalla ifrågavarande proposition i hvad densamma afser ändrad lydelse af § 36 värnplikts-lagen, med anledning af propositionen för sin del antagit följande

## Lag

om ändrad lydelse af vissa delar af värnpliktslagen.

Häri genom förordnas, att §§ 6, 27, 34 och 52 värnpliktslagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

### § 6.

Äfven före det år, värnplikten inträder, må yngling anmäla sig till inskrifning och därvid uppgifva det truppslag vid hären eller den tjänst vid flottan, hvori han önskar inskrifvas. För bifall härtill fordras, att han är vapenför och i öfrigt lämplig till den tjänst-göring, hvartill han anmäler sig; dock må jämväl sådan till krigstjänst duglig men icke vapenför yngling inskrifvas, hvilken med visshet kan förutses icke blifva vapenför till inträdet i värnpliktsåldern.

Inskrifning  
före värn-  
pliktsåldern.

Sålunda inskrifven värnpliktig tillhör likväl första uppbådet, intill dess antalet af hans tjänstår i beväringen uppgår till åtta, räknade från och med det år, då han fyllde tjuguetå år.

Hvad i denna lag stadgas om värnpliktige gäller i tillämpliga delar för de enligt denna § inskrifna, äfven innan de i värnpliktsåldern inträdt.

### § 27.

Värnpliktigs  
utbildningstid.

1. Värnpliktig är, sedan han blifvit inskrifven, skyldig att för sin utbildning tjänstgöra under fredstid i det antal dagar, som här nedan angifves, nämligen:

a) vid *fotfolket, positionsartilleriet, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna och trängen* i sammanlagdt tvåhundrafyrtio dagar, hvilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring (rekrytskola) om etthundrafemtio dagar under andra året samt

med en repetitions-(regements-)öfning om trettio dagar under hvart och ett af andra, tredje och fjärde åren;

b) vid *rytteriet, fältartilleriet samt fältingenjör- och fälttelegraftrupperna* i sammanlagdt trehundra sextiofem dagar, hvilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

med en första tjänstgöring (rekrytskola) om tvåhundraåttioen dagar, som tager sin början under första året, samt

med en repetitions-(regements-)öfning om fyrtyotvå dagar under hvart och ett af andra och tredje åren;

c) vid *flottan* i sammanlagdt trehundra dagar, hvilken tjänstgöring, på sätt Konungen närmare förordnar, skall fullgöras:

af de i § 25 mom. 1 a) nämnde värnpliktige äfvensom af andra å sjömanshus inskrifne värnpliktige till det antal Konungen bestämmer i en följd med början under andra året,

af till fästningstjänst inskrifne värnpliktige med en första tjänstgöring om tvåhundra femtioåtta dagar, som tager sin början under första eller andra året, och med en repetitionsöfning om fyrtyotvå dagar under fjärde året, samt

af flottans öfrige värnpliktige med en första tjänstgöring om tvåhundra dagar under andra året samt med en repetitionsöfning om etthundra dagar under fjärde året.

Värnpliktig, uttagen till trängen i förvaltningstjänst eller egentlig sjukvårdstjänst, till stationstjänst vid flottan eller till särskild befattning vid hären eller flottan, så ock värnpliktig, som för utbildning vid



Gottlands infanteriregemente uttagits från annat regementes inskrifningsområde, må, på sätt Konungen finner godt förordna, fullgöra honom åliggande tjänstgöring i en följd.

Värnpliktig, som aflagt medicine kandidatexamen och fullgjort omedelbart därefter följande föreskrifven propedeutisk tjänstgöring vid universitetsklinikerna, äfvensom värnpliktig, hvilken aflagt tandläkar-examen, må, på sätt Konungen förordnar, fullgöra två eller flera repetitionsöfningar i en följd.

Repetitionsöfning må icke, där ej Konungen finner nödigt att för särskilda fall annorlunda förordna, äga rum

vid de inom Gäfleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län förlagda fotfolksregementen under tiden från och med den 11 juli till och med den 31 augusti samt

vid öfriga fotfolksregementen, med undantag af de för sjöfästningarne afsedda, under tiden från och med den 11 juli till och med den 9 september.

2. Varder fartyg, därå värnpliktig tjänstgör, hindradt att återkomma till station af flottan och blifva afmönstradt, innan tiden för den tjänstgöring, till hvilken den värnpliktige inkallats, gått till ända, är denne likväl skyldig att tjänstgöra ombord, till dess afmönstringen ägt rum.

Ersättning för den öfverskjutande tjänstgöringstiden erhåller den värnpliktige enligt särskilda bestämmelser.

3. Har värnpliktig under i mom. 1 föreskrifven tjänstgöring blifvit fälld till straff för rymning, eller har hans tjänstgöring afbrutits för verkställighet af straffarbete eller omedelbart ådömdt fängelsestraff, skall den tid, under hvilken han var rymd eller hans tjänstgöring sålunda var afbruten, ej tillgodoräknas honom såsom tjänstgöringstid, där ej Konungen för särskilda fall annorledes förordnar. I hvad mån den värnpliktige må tillgodoräkna sig fullgjord del af tjänstgöringen, samt i hvilken ordning han skall fullgöra återstående tjänstgöringsskyldighet, bestämmer Konungen.

### § 34.

1. Den, som innehaft fast anställning vid hären eller flottan eller vid härens eller flottans reserv under sammanlagdt minst två år, skall efter afgången från sagda anställning, så länge han i följd af sin värnplikt kvarstår i beväringen, tillhöra dess första uppbåd. Sådan värnpliktig anses hafva fullgjort den i § 27 föreskrifna första tjänstgöring,

Värnpliktig, som tillhört härens eller flottans fast anställda personal m. m.

men är skyldig att med vederbörlig åldersklass deltaga i repetitions-  
öfning.

Detsamma gäller ock den, som innehåft fast anställning vid hären  
eller dess reserv under kortare tid än två år, såframt han undergått  
rekrytutbildning samt deltagit i två repetitionsöfningar.

2. Den, som under minst två år varit inskrifven såsom studerande  
vid universitet eller annan statens högskola eller aflagt examen vid  
navigationsskola, tillhör likaledes första uppådet under hela sin tjänste-  
tid i beväringen.

### Öfvergångsstadganden.

#### § 52.

Värnpliktigs  
utbildning un-  
der öfver-  
gångstiden.

1. Under år 1902 skall värnpliktig, som tillhör andra klassen och  
är inskrifven vid fotfolket, artilleriet, ingenjörtrupperna eller trängen,  
för sin utbildning tjänstgöra under tjugutvå dagar.

2. Beträffande värnpliktig, som inskrifves under något af åren  
1902, 1903, 1904, 1905, 1906 eller 1907, skola, utom i det fall här-  
nedan sägs, föreskrifterna uti § 27 mom. 1 angående värnpliktigs tjänst-  
göringsskyldighet under fredstid icke tillämpas. Sådan värnpliktig är i  
stället skyldig att för sin utbildning tjänstgöra under fredstid i sam-  
manlagdt etthundrasjuttiotvå dagar, hvilken tjänstgöring, på sätt Ko-  
nungen närmare förordnar, skall fullgöras:

a) vid *fotfolket, positionsartilleriet, fästningsartilleriet, fästningsingenjör-  
trupperna och trängen*:

med en första tjänstgöring (rekrytskola) om etthundratolf dagar  
under första året samt

med en repetitions-(regements-)öfning om trettio dagar under hvart  
och ett af andra och tredje åren;

b) vid *rytteriet, fältartilleriet samt fältingenjör- och fälttelegraftrup-  
perna*:

med en första tjänstgöring (rekrytskola) om etthundratrettiosju  
dagar under första året samt

med en repetitions-(regements-)öfning om trettiofem dagar under  
andra året;

c) vid *flottan*:

af de i § 25 mom. 1 a) nämnde värnpliktige äfvensom af andra  
å sjömanshus inskrifne värnpliktige, till det antal Konungen bestämmer,  
i en följd med början under första eller andra året,

af till fästningstjänst inskrifne värnpliktige med en första tjänstgöring om etthundratrettiosju dagar, som tager sin början under första eller andra året, och med en repetitionsöfning om trettiofem dagar under tredje året, samt

af flottans öfrige värnpliktige med en första tjänstgöring om åttiosex dagar under första året samt med en repetitionsöfning om åttiosex dagar under andra året.

Yngling, som under åren 1906 och 1907 inskrifves på grund af § 6 i denna lag, men först år 1908 eller därefter uppnår värnpliktsåldern, är skyldig att, i den ordning Konungen bestämmer, tjänstgöra under så lång tid, som i § 27 föreskrifves.

Värnpliktig, uttagen till trängen i förvaltningstjänst eller egentlig sjukvårdstjänst, till stationstjänst vid flottan eller till särskild befattning vid hären eller flottan, så ock värnpliktig, som för utbildning vid Gottlands infanteriregemente uttagits från annat regementes inskrifningsområde, må, på sätt Konungen finner godt förordna, fullgöra honom åliggande tjänstgöring i en följd.

Värnpliktig, som aflagt medicine kandidatexamen och fullgjort omedelbart därefter följande föreskrifven propedeutisk tjänstgöring vid universitetsklinikerna, äfvensom värnpliktig, hvilken aflagt tandläkarexamen, må, på sätt Konungen förordnar, fullgöra två eller flera repetitionsöfningar i en följd.

3. Värnpliktig, som fullgjort honom åliggande första tjänstgöring senare än den åldersklass, som han tillhör, är skyldig fullgöra den tjänstgöringsskyldighet, som åligger värnpliktig i den klass, med hvilken han fullgör första tjänstgöringen.

Stadgandet i § 34 mom. 1, att värnpliktig, som afses i andra stycket af samma moment, anses hafva fullgjort den i § 27 föreskrifna första tjänstgöring, skall vinna tillämpning genast efter utfärdandet af denna lag.

Stockholm den 5 maj 1905.

På laguskottets vägnar:

ERNST TRYGGER.

---